

Tulevan alkoholilain kokonaisuudistuksen valmistelusta vastaavalle ministeriryhmälle ja asiaa käsittelevälle Valtioneuvostolle ja Eduskunnalle.

Asia 1. Alkoholilain kokonaisuudistuksen valmistelun vakavat puutteellisuudet.

Sosiaali- ja terveysministeriön 16.5.2012 toimittamasta asiakirjasta joka on osoitettu Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle Valviralle (**liite 1**).

Asiakirjassa todetaan, että

- ”Pääministeri Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan hallitus toteuttaa alkoholilain kokonaisuudistuksen.
- STM:n ja Valviran välisessä tulossopimuksessa kaudelle 2012-2015 todetaan että Valvira osallistuu alkoholilain kokonaisuudistuksen valmisteluun.
- Aineistoa kootessaan Valvira kuulee alkoholielinkeinojen toimijatahoja ja aluehallintovirastoja sekä tarvittaessa muita toimijoita. Valvira päättää toimeksiannoissa tarkoitettujen työn organisoinnista ja esittämistavasta.
- Toimeksiannon mukaisesti työn valmistelua seuraa sosiaali- ja terveysministeriön hallitusneuvos Ismo Tuominen”.

Johtopäätös:

Asiakirja kertoo kiistatta, että tulevan alkoholilain kokonaisuudistuksen valmistelusta vastaavat STM:n hallitusneuvos Ismo Tuominen sekä Valvira.

Alkoholilain valmistelusta vastaavat sen valvojat. Lain valmistelu on menettänyt näin uskottavuutensa. Mikään osallistumis- tai vaikuttamismenettely ei voi näin toimia.

STM:n hallitusneuvos Ismo Tuomisen toiminnan arviointi

Sosiaali- ja terveysministeriön alkoholi-asioiden korkea virkamies hallitusneuvos Ismo Tuominen on ottanut julkisuudessa kantaa 3.5.2012 uutisoinnin perusteella eräisiin anniskelutoimintaan liittyviin asioihin (**liite 2**).

Tämä alkoholin ja ”anniskeluasiain” asiantuntijavirkamies Tuominen kehottaa Elinkeinoelämän Keskusliiton potkimaan riveistään Panimoliiton ja ties mitä. Hän ilmoittaa maan voivan pahoin anniskelualan vuoksi. Mitä paremmin voivat oluen valmistajat, sitä huonommin menee tämän henkilön mukaan suomalaisella elinkeinoelämällä.

Hallitusneuvos Tuomisen kannanotot ovat pöyhkeitä, korkealle virkamiehelle täysin sopimattomia, taitamattomasti laadittuja ja käytännössä pysyvän esteellisyyden karkean asenteellisuuden vuoksi aiheuttavia. Tämän virkamiehen tehtävä ei ole missään muodossa eikä missään yhteydessä arvostella markkinatoimijoita ja yrittäjiä tai edes etujärjestötoimintaa. Ei kukaan voi olettaa enää tämän virkamiehen olevan millään tavoin objektiivisen asiassa. Ja kyseinen henkilö on nyt silti nimetty alkoholilain valmistelusta

vastaavaksi?

Hallitusneuvoksen toimintaan ei kuulu tällaisen keskustelun käyminen. Puheenvuoro osoittaa erinomaisesti, ettei virkamies kykene mitään keskustelua käymään eikä muiden laillista toimintaa kunnioittamaan. Yhteiskunnallisessa keskustelussa pitää olla kyky jäsentää kutakin ongelmaa. Sitä pitää vaatia nimenomaan vastuulliselta virkamieheltä.

Ensinnäkin, esitetyt kannanotot ovat yhteiskunnallisia ja poliittisia. Ne eivät kuulu virkamiehen toimivaltaan. Niiden kautta virkamies osoittaa avoimesti vihamielisyytensä Suomen perustuslakia kohtaan eikä osoita asianmukaista lojaliteettia lain edellyttämällä tavalla valtiota kohtaan. Virkamiestehtävä on kyseisellä henkilöllä vääristynyt.

Yritysten on syytä nyt vavista ja horjua, kun tämä virkamies toimii valvonnan keskeisenä ja vastaa nyt alkoholilain valmistelusta. Hän viittaa avoimesti siihen, etteivät säännöt ja periaatteet ole sovellettavissa kaikissa asioissa.

Hän ilmoittaa esityksillään kieltävänsä käytännössä yhdistymis- ja järjestäytymisvapauden puuttumalla siihen erottamisia esittäessään vastoin ensimmäistäkään lain perustetta. Hän ilmoittaa melko suoraan inhoavansa elinkeinovapautta ja sen nojalla toimivia anniskeluyrityksiä. Kaikki laillinen ei olekaan hyväksyttävää.

Hänen vääristynyttä ajatusmalliaan toteutetaan lupahallinnon viranomais-toiminnassa.

Omaan toimialaansa liittyen hän osoittaa itsensä poikkeuksellisella tavalla päteväksi: mitä huonommin anniskelualan yritykset voivat, sitä paremmin yhteiskunta voi. Miten hän osoittaa tämän: ei mitenkään.

Valtioneuvoston/eduskunnan ja kansalaisten on hyvä tietää, että samainen virkamies on valmistellut uutta alkoholilainsäädäntöä tai ollut siitä vastuussa kymmenisen vuotta. Tuloksia ei ole tiedossa, vaikka hallitukset menevät ja tulevat. Sosiaali- ja terveysministerin olisi syytä laittaa tämä virkamies välittömästi ns. hyllylle. Vastuu on liian raskasta ja henkilökohtaista joillekin.

Asia 2.

Anniskelualan pahoinvointi ja sen täydellinen epävarmuus tulevasta.

Olemme saaneet tiedoksi viime aikoina eri tiedotusvälineiden välityksellä alkoholilain kokonaisuudistuksen valmistelusta sekä ministeri Päivi Räsäsen ja poliisihallinnon antamista kannanotoista ravintoloiden jatkoaikakysymykseen. Sinänsä tämä lainsäädännöllinen elinkeinotoiminta-asia ei tarkasti ottaen kuulu heidän toimivaltuuksiinsa.

Ministeri Räsänen ja poliisihallinnon asiassa antaman lausunnot ja toimenpiteet ovat entisestään luoneet epävarmuuden tunnetta jo muutoinkin täydellisessä epävarmuudessa elävälle ravintola-alalle.

Mikään ei ole niin varma anniskelualalla kuin epävarmuus tulevasta. Kaikki oleminen ja tekeminen on sanktioitu. Yrittämisen riskeistä alalla suurin on viranomaisriski. Nykyisen alkoholilain valmistelusta vastaisivat sen valvojat. Se ei kuvaa yrittäjäkeskeistä yhteiskuntaa eikä paljon muutakaan yhteiskunnassa. Koko valvontaa ei tarvita ilman yrittäjiä. Vain yritys- ja anniskelutoiminta oikeuttaa valvonnan olemassaolon ylipäänsä. Koko marssijärjestys on nyt kääntymässä pääläelleen.

Uutisoinnissa Ti 5.6.2012 kerrottiin: **(liite 3)**. ”Ravintoloiden aukioloaikoihin tai oluen vahvuusasteeseen ei ole tulossa muutoksia lähitulevaisuudessa. Ministerityöryhmän käsittelyvaiheessa olevasta ohjelmasta on pudotettu pois kärkevimmät alkoholityöryhmän muutosehdotukset”.

Asiassa annettu uutisointi on harhaanjohtava ja antaa täysin virheellisen kuvan käytännön toimenpiteistä yritys kentällä. Jatkoaikaravintoloiden elintärkeitä jatkoaikalupia on ruvettu voimaperäisesti karsimaan erittäin kyseenalaisten, harhaanjohtavien poliisilta saatujen järjestyshäiriötilastojen perusteella. Tilastoilla vaikutetaan tarkoituksellisesti aivan muuhun kuin sen todellinen tarkoitus pitäisi olla. MaRan Aittoniemi ihmettelee 22.2.2012 antamassaan haastattelussa näitä kyseisiä järjestyshäiriötilastoja **(liite 4)**. Valitusmahdollisuutta tehdyille kielteisille jatkoaikapäätöksille ei käytännössä ole. Muutoksenhakumenettelyssä hallinto-oikeus vailla toimivaltuutta asiassa.

Voidaan olettaa, että näin uutta alkoholilain kokonaisuudistusta on jo ruvettu toteuttamaan käytännössä.

Olen ollut asiassa yhteydessä muun muassa Hotelli- ja ravintola-alan etujärjestön MaRan johtoon, yrittäjäjärjestöihin, useisiin asianajajiin sekä ravintoloitsijoihin. Yhteinen sanoma kaikilla on että yksityisiä ”jatkoaikapaikkoja” karsitaan kovalla kädellä ja ”työkaluna” käytetään harhaanjohtavia, ei ravintolan, vaan ravintolan ympäristössä mahdollisesti tapahtuvia yksilöimättömiä järjestyshäiriötilastoja kaupunkien keskustassa. MaRasta ilmoitettiin, että suhdeluku, joka on tullut useissa tapauksissa esille on n. **10/40**. Ravintolassa ja sen välittömässä läheisyydessä on ollut todellisuudessa vuodessa 10 häiriömerkintäilmoitusta niin lupaviranomaisen tilaamassa asiakirjassa merkintöjä onkin 40 kappaletta, minkä turvin aluehallintovirastojen anniskelusta vastaava lupaviranomainen käyttää vastoin lakia vapaata harkintaansa riistäen tarkoituksellisesti jatkoaikaravintolalta toimintaedellytykset. Valituslupaa käytännössä tehdyille päätökselle ei ole.

Omassa tapauksessamme tämä todellisuutta vääristävä suhdeluku on 1/57. Se perustuu yrityksen tarkoin pitämään kirjanpitoon ja päiväkirjaan eri tapahtumista. Asiassa on käyty palaveri poliisikomisarin kanssa, joka sanoo toimittaneensa tilaston vain jota on pyydetty ja mitä heidän raportointi tuottaa.

Kuvattu asia on yksinomaan lainsäädäntöasia eikä lainkaa hallintoasia.

Jatkoaikaravintola, jonka toiminta-ajatus ja liikeidea perustuu puhtaasti ilt- ja yötoiminnalle, menettää näin täydellisesti toimintaedellytyksensä selvitä lukuisista velvoitteistaan. Kaikenlainen pitkäjännitteinen toiminnan suunnittelu ja investoiminen on tämän johdosta alalla ollut käytännössä jo pitkään täysin mahdotonta. Matkailullisesti asiassa tullaan palaamaan 1970-luvulle.

Anniskelualalla jatkoaikaravintolat jotka ovat auki klo 04 tuottaa turvallisuutta enemmän kuin se sitä kuluttaa. Asiassa annetut lausunnot ja tilastot antavat täysin väärän kuvan asiasta. Ongelmatilanteet valvotuissa anniskelupaikoissa ovat minimaaliset, jokainen vastuuntuntoinen ravintolayrittäjä tietää tämän.

Asia 3. Harjoitettu virheellinen ja epäonnistunut anniskelua syrjivä alkoholipolitiikka.

Vallitseva anniskelutoimintaa syrjivä alkoholipolitiikka on tullut tiensä päähän. Alkoholipolitiikalla tehdään yksinomaan sosiaalipolitiikkaa ja viranomaispolitiikkaa; valvonnalle ei ole asetettu tasapainoisia velvoitteita edistää elinkeinoa. Harjoitettu alkoholipolitiikka suosii täysin kontrolloimatonta kotona ottamista ja villinä rehottavaa Viron viinarallia, jota olin itse 18.5.2012 todistamassa (**liite 5**).

Tämän harjoitetun alkoholipolitiikan sosiaaliset haittavaikutukset ja kustannukset kasaantuvat. Poliisien räjähdysmäisesti kasvaneet kotihälytykset ovat todisteena harjoitetun alkoholipolitiikan epäonnistumisesta.

Uudistuksia tarvitaan ja niitä toteutetaan, jos tämä pieni virkamiesryhmä, joka asiaa pitäisi valmistella, saisi kentän suorat palautteet ja opastukset. Näin ei nyt ole.

Anniskelu ollaan tekemässä niin vaikeaksi ja kalliiksi, että yritysten toimintaedellytykset häviävät. Se koskee erityisesti anniskelupaikkojen asiakkaiden käyttäytymistä siinä, miten paljon he käyttävät palveluita ja missä määrin he siirtävät toimiaan yksinomaan kotiin hallitsemattoman juomisen puolelle.

Asia4. Anniskelualan siirtäminen kiireesti Sosiaali- ja terveysministeriöstä (STM) Työ- ja elinkeinoministeriön alaisuuteen (TEM).

Ehdottoman tärkeä asia olisi puuttua vallitsevaan anniskelua syrjivään alkoholipolitiikkaan. Alkoholipolitiikalla tehdään ensi sijassa sosiaalipolitiikkaa ja toiminta on erittäin vahingollista koko alalle. Se estää käytännössä todellisen elinkeinovapauden lain mukaan.

Anniskelutoimintaa pitää suosia ja sitä pitää tukea samalla tavalla kuin omalla riskillä yrittäjyyttä ja työllistämisedellytysten luomista yleensäkin. Kaiken viranomaistoiminnan pitäisi olla Suomessa elinkeinoelämän edellytyksiä ja työllisyyttä tukevaa. Elinkeinoa ja sen edellytyksiä pitää kehittää, mutta valitettavasti anniskeluasioissa vallitseva viranomaistoiminta on juuri päinvastaista. Toimintaa hankaloitetaan ja sitä kammitetaan. Hallinnollinen taakka alalla on tullut sietämättömän raskaksi yrityksille johon kohta kukaan ei jaksata vastata (**liite 6 ja 6.1**).

Alalla investoiminen epävarmaan ja tuntemattomaan on mahdotonta.

Anniskelupaikoissa alkoholijuomien nauttiminen on valvottua ja kontrolloitua, verovaroja tuottavaa sekä erittäin työllistävää. Juuri sitä pitää tukea toisin kuin tällä hetkellä: nyt tuetaan hallitsematonta / kontrolloimatonta kotona ottamista ja villinä rehottavaa Virosta tuontia. Sieltä ne sosiaaliset ongelmat tulevat eivätkä suinkaan kontrolloidusta ravintolatoiminnasta. Ravintolatoiminta tuottaa turvallisuutta enemmän kuin se sitä kuluttaa.

Tästä on kiistattomana osoituksena räjähdysmäisesti kasvaneet poliisille suunnatut kotihälytykset. Asia tiedostetaan mutta asialle ei tehdä mitään. Kontrolloitua anniskelualaa syyllistetään kaikesta mahdollisesta, sitä kammitetaan ja siltä pyritään heikentämään toimintaedellytyksiä perusteetta. Anniskelualan myynti on enää vaivaiset **10 %** kokonaiskulutuksesta. Se **90 %** tuottaa vain kustannuksia ja tarpeetonta byrokratiaa eli tehottomuutta yhteiskunnalle, kun taas tämä vähenevä **10 %** tuottaa työpaikkoja ja verotuloja ja jonka omavalvonta on teroitettu huippuunsa.

Anniskelualalla mikään ei ole niin varmaa kuin epävarma. Kaikki oleminen ja tekeminen on sanktioitu ja pienimmästäkin tahattomasta virheestä luvanhaltijalta ollaan viemässä elintärkeitä elinkeinon harjoittamisen edellytyksiä tai ainakin kaventamassa niitä. Aiheutetut vahingot ovat peruuttamattomia. (Katso vireillä oleva hallinnollinen taakka-asia **liite 6**).

Virkamiesvalta rehoittaa. Anniskelulain valmistelusta vastaavat sen valvojat !

Anniskeluasiat pitäisi kiireesti siirtää työ- ja elinkeinoministeriön alaisuuteen ja anniskelualaa pitäisi kehittää sekä kohdella kuin elinkeinoa yleensä. Se turvaisi elinkeinovapauden lain mukaan. Nykyään anniskelulla tehdään pääasiassa sosiaalipolitiikkaa. Hallitusohjelmaan on kirjattu alkoholilain kokonaisuudistus, joten ryhtiliike oikeaan suuntaan on paikallaan. Valmistelu

pitää siirtää välittömästi STM:n virkamisvalmistelusta puolueettomalle taholle.

Sen lisäksi anniskelusta pitäisi säätää aivan oma laki; alkoholin kielteisten vaikutusten ehkäiseminen käytännössä on aivan muiden tehtävänä kuin anniskelualan, jossa kyse on valvotusta toiminnasta. Siten koko alkoholilain uudistaminen näyttää toteutuessaan nyt lepäävän savijaloilla.

Edellä esitetty herättää seuraavia vakavia kysymyksiä:

1. Onko anniskelusta vastaava ministeri ja Valtioneuvosto sekä eduskunta tietoinen alkoholilain kokonaisuudistuksen valmistelussa ilmeisistä puutteellisuuksista ?
2. Oletteko tietoinen anniskelualaa koskevista käytännö epäkohdista ?
3. Miten anniskelualan tulevaisuus ja elinkeinon määrätietoinen kehittäminen turvataan tulevaisuudessa ?
4. Katsotteko aiheelliseksi anniskeluasioiden siirtämisen Työ- ja elinkeinoministeriön alaisuuteen anniskelualan niin sitä vaatiessa ?
5. Katsotteko aiheelliseksi avata keskustelun anniskelualan lainsäädännön siirtämisestä omaksi laiksi, jolla turvataan alan toimintaedellytykset ?
6. Oletteko tietoinen että anniskelualalle työllistämiskynnys on kohtuuttoman korkea. Työllistäminen alalla on tehty todella vaikeaksi.
7. Onko Valtioneuvosto ja eduskunta tietoinen että Suomalaisia yrityksiä ja yrittäjyyttä on siirtymässä naapurimaihimme paremman yritysilmapiiriin johdosta ?
(Yrittäjä Sanomat 1/2012: ”yli 17000 Suomalaisyritystä Virossa).

Kaikkeen edellä esitettyyn vedoten pyydän ja toivon että Te päättäjänä ja ministerinä näkisitte asian kokonaisuutena toisin kuin STM:n virkamiehet jotka ovat jo valmistelemassa lakia vain itselleen.

Sama puutteellisuus tapahtui aikaisemmassa alkoholilain muutoksen yhteydessä, missä STM:n Tuotevalvontakeskuksen laittoman ”hatariryhmän” jäsenet olivat valmistelussa ja valmistelivat itselleen parhaaksi katsomansa työkalun jonka perusteella he ”Virke-projektissa” tuhosivat satoja ravintolayrityksiä ja siten tuhosivat Suomesta yrittäjyyttä pysyvästi.

Jään odottamaan kannanottoa Teiltä alkoholilain kokonaisuudistuksen ministerityöryhmältä sekä valtioneuvostolta siitä, mitä ryhdytte tekemään, jotta edellä esitettyihin faktoihin perustuvat mahdolliset epäkohdat ja puutteellisuudet oikeistaan.

Rovaniemellä 18.6.2012

Yhteistyöterveisin
Matti Henttunen
Ahkiomaantie 11

96300 Rovaniemi
040 5096020,
matti.henttunen@kunnes.fi

Liitteet:

1. Sosiaali- ja terveysministeriön 16.5.2012 toimittama asiakirja koskien alkoholilain kokonaisuudistuksen valmistelua.
2. STM:n hallitusneuvos Ismo Tuominen on ottanut julkisuudessa kantaa 3.5.2012 uutisoinnin perusteella eräisiin anniskelutoimintaan liittyviin asioihin.
 - 2.1 Ismo Tuomisen 25.2.2004 Viisitähteälehdelle antama haastattelu. ”Ravintolat nousevat STM:ssä esille, koska yritämme löytää kipukohtia, joissa alkoholihaittoja ilmenee.”
3. Uutisoinnissa Ti 5.6.2012 kerrottiin: ”Ravintoloiden aukioloaikoihin tai oluen vahvuusasteeseen ei ole tulossa muutoksia lähitulevaisuudessa. Ministerityöryhmän käsittelyvaiheessa olevasta ohjelmasta on pudotettu pois kärkevimmit alkoholiöryhmän muutosehdotukset”.
 - 3.1 Uutisointi 9.3.2012; ”Lupaviranomaiset kiristävät anniskelua.”.
4. MaRan Veli-Matti Aittoniemi ihmettelee 22.2.2012 antamassaan haastattelussa poliisin järjestyshäiriötilastoja.
5. Harjoitettu virheellinen anniskelua syrjivä alkoholipolitiikka vuotaa kuin seula. Villinä rehottavasta Viron viinarallista kuvamateriaalia, jota olin itse 18.5.2012 todistamassa.
6. Esimerkki anniskelualan hallinnollisesta taakasta. Toimintaa hankaloitetaan ja sitä kammitetaan. Hallinnollinen taakka alalla on tullut sietämättömän raskaaksi yrityksille johon kohta kukaan ei jaksia vastata.
 - 6.1 Esimerkki anniskelualan hallinnollisesta taakasta. Jatkoaikoihin on ryhdytty voimaperäisesti puuttumaan julkisuuteen annetuista uutisoinista huolimatta.